

Rettslære

Bobildommen

Referanser: LG-2018-177971

Domstol: Gulating lagmannsrett

Dato: 17. juni 2018

Lov(er): Forbrukerkjøpsloven

Innhold

I. Innledning.....	2
II. Partenes påstander og påstandsgrunnlag i hovedtrekk.....	3
III. Lagmannsrettens vurdering	4
1. Noen rettslige utgangspunkter.....	4
2. Betydningen av informasjonen ved salget	5
3. Kan manglende kjennskap til fuktproblemene belastes selger som uaktsomt?.....	6
4. Forventningsavvik.....	7
5. Sakskostnader.....	7
Domsslutning.....	8

Dommen i sin helhet:

I. Innledning

Saken gjelder krav mot selger av bobil som følge av fuktproblemer.

Mellom Roar Magnus Einarsen som kjøper og Huset På Landet DA som selger ble det 8. juli 2017 inngått avtale om kjøp av bobil av typen Pilote Aventura P716XLP. Prisen ble satt til 488 000 kroner, og bobilen ble besiktiget og overtatt samme dag. Kjøretøyet ble solgt «som det er», men med følgende spesifisering av feil og problemer:

«2 dørhåndtak, tenner på koketopp, ryggekamera, bilen er fukttestet 2 ganger i juli 2017, med funn i doluke 34 % /lasterom langs list, kondens fukt. tørket, testet siste gang 7/7-17 viste ca. 34 %, det er ikke kjente lekkasjer.»

Huset På Landet driver med handel av møbler og interiørartikler, og eies av samboerparet John Anton Nilsen og Arild Danielsen. Bobilen var kjøpt ny i 2011, og ut over et par reiser i året til interiørmesser i Europa, var den primært brukt av Nilsen og Danielsen til fritidsformål. Det siste halve året før salget bodde de også i bobilen.

Etter at Roar Einarsen hadde overtatt bobilen på Klepp, reagerte Einarsen på fukt i bobilen på vei hjem til Senja. Einarsen gjorde en fuktmåling som viste høyere verdier enn det som var angitt i avtalen. Magnussen ga selger beskjed om dette i e-post av 14. juli 2017. Magnussen fikk etter hjemkomst fukttestet bobilen ved Caravan i Tromsø den 25. juli 2017. Der ble det påvist fukt i vegg i bad (100%), gulv i garasje høyre side (60 %) og vegg i garasje høyre side (70%).

Einarsen tok ut stevning for Jæren tingrett med krav om tilbakebetaling av kjøpesummen på grunnlag av selgers aksept, ugyldighet eller heving med tillegg av erstatning for påført tap. Subsidiært ble det krevd retting.

Jæren tingrett avsa 26. september 2018 dom i saken med slik slutning:

1. Huset På Landet DA frifinnes.
2. Roar Einarsen dømmes til å betale kr. 77.500 i saksomkostninger til Huset På Landet DA innen 14 dager fra dommens forkynnelse med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Roar Einarsen har anket dommen. Ankeforhandling ble holdt i Stavanger 4. juni 2019. Roar Einarsen og Arild Danielsen møtte og ga partsforklaring. Under ankeforhandlingen ble det videre avhørt to vitner. Om bevisføringen for lagmannsretten ellers, vises til rettsboken.

Om saksforholdet, og hva partene anførte for tingretten, vises til tingrettens dom. Partene har gitt sin tilslutning til sakens bakgrunn slik den er beskrevet i tingrettens dom. Det skal imidlertid bemerkes at Einarsen, etter at tingrettsdommen falt, har innhentet ytterligere én fukttest datert 30. april 2019. Anførselene om aksept av tilbakebetaling og retting er frafalt for lagmannsretten. Videre har, som ny anførsel for lagmannsretten, vært påberopt at bobilen var i dårligere stand enn Einarsen kunne regne med. I det vesentlige står saken likevel i samme bevismessige stilling som under behandlingen i tingretten.

II. Partenes påstander og påstandsgrunnlag i hovedtrekk

Ankende part – Roar Einarsen – har lagt ned slik påstand:

1. Huset på Landet DA betaler inntil kr 488 000 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 22.09.2017 og til betaling finner sted til Roar Einarsen, mot at Einarsen stiller bil Pilot Aventura P716XLP til disposisjon for Huset på Landet DA.
2. Huset på Landet DA betaler omkostninger med kr 41548.
3. Huset på Landet DA betaler sakens omkostninger for tingrett og lagmannsrett.

Det strider mot redelighet og god tro å gjøre avtalen gjeldende, jf. avtaleloven § 33. Fukten var ikke selvforskyldt, slik selger ga uttrykk for da avtalen ble inngått. En aktsom selger ville kjent til fuktskadene bilen hadde. Avtalen er derfor ugyldig, og hver av partene skal tilbakeføre ytelsene sine.

Subsidiært, dersom anførselen om ugyldighet ikke fører frem, anføres det at fukten utgjør en kjøpsrettslig mangel. Selger burde visst om fuktproblemene, og Einarsen hadde grunn til å regne med å få opplysninger om dette. Selger har opplyst at fukten var selvforskyldt, og har dessuten markedsført bilen som «fantastisk» og «ferieklar». Med de fuktskader bilen hadde, er dette ikke riktig. Opplysningssvikten har virket inn på avtalen, idet Einarsen ikke ville kjøpt bilen dersom han visste det ikke dreide seg om forbigående fukt. Med estimerte reparasjonskostnader på 80-130 000 kroner er bilen uansett i dårligere stand enn det Einarsen med rimelighet kunne regne med.

Det er forbrukerkjøpsloven som gjelder, idet selger har opptrådt i næringsvirksomhet, jf. forbrukerkjøpsloven § 1. Det stilles ikke særlig strenge krav til at vilkåret er oppfylt. Bilen ble brukt i selgers virksomhet, og salg av et slikt driftsmiddel omfattes av lovens definisjon av forbrukerkjøp. Mangelen er ikke uvesentlig, og Einarsen har rett til å heve kjøpet etter forbrukerkjøpsloven § 32, jf. § 17 første ledd bokstav a eller b, jf. § 16 bokstav a og b.

Atter subsidiært, dersom lagmannsretten mener det ikke er et forbrukerkjøp, anføres at Einarsen uansett kan heve kjøpet etter den høyere terskelen i kjøpsloven § 39. Fukten var et vesentlig forhold ved bilen som selgerne måtte kjenne til, og bilen var i alle tilfeller i vesentlig dårligere stand enn det Einarsen hadde grunn til å regne med. Det foreligger dermed mangel etter kjøpsloven § 19 og mangelen utgjør et vesentlig kontraktsbrudd.

Einarsen krever også erstattet sine dokumenterte kostnader til transport, fukttester og nye deler til bilen. Ansvargrunnlaget er selgers uaktsomhet, eventuelt forbrukerkjøpsloven § 33 eller kjøpsloven § 40.

Det vises etter dette til påstanden inntatt ovenfor.

Ankemotparten – Huset På Landet DA – har lagt ned slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Huset På Landet DA tilkjennes saks kostnader for lagmannsretten.

Lagmannsretten er bundet av partenes anførsler. Saken gjelder dermed bare avtalerettslige spørsmål, og spørsmål om heving av kontrakten. Retten kan ikke gå inn på vurderinger av andre misligholdsbeføyelser.

Det er ankende part som har bevisbyrden. Det er ikke bevist at fuktproblemene skriver seg fra tiden før overtakelse. Det vises til den omfattende bruken som har skjedd av bilen siden den gang. Ankende part kunne gjort mer for å opplyse saken. Tvilen må derfor belastes ham.

Det er kjøpsloven som gjelder, idet det vises til at kjøpekontrakten gjelder bruktbilkjøp mellom private, og at selger ikke opptrådte som yrkesselger av bruktbil.

Selger har gitt konkrete opplysninger om fukttest i forbindelse med kjøpet. Nilsen og Danielsen så ingen andre tegn til fukt i sin eiertid. Selger verken visste eller burde visst om fuktproblemer ut over de opplysninger som ble gitt. De opplysningene som er gitt, er korrekte. Opplysninger er heller ikke holdt tilbake.

Fuktproblemer ble ikke avdekket av Einarsen til tross for at han undersøkte bobilen grundig. Før kjøpet var kjøper også klar over de fuktmålingene som var tatt, og var oppfordret til å kontakte det merkeverkstedet som hadde undersøkt bilen. Bobilen er solgt «som den er», og kjøper tok bevisst risikoen for bilens tilstand ved overtakelsestidspunktet, herunder fuktindikasjonene med uavklart årsak. Det foreligger verken objektive mangler, eller tilbakeholde eller misvisende opplysninger.

Dersom mangel likevel foreligger, er den uansett ikke vesentlig. Einarsen har ikke rimelig grunn til å si seg løst fra kontrakten, idet det blant annet er tale om forhold som på en adekvat måte kan rettes opp ved andre og mindre inngripende misligholdsbeføyelser, slik som prisavslag eller retting. At retting eller prisavslag ikke er krevd av ankende part, hindrer ikke lagmannsretten i å ta hensyn til dette i den helhetsvurderingen som skal foretas.

Heving er i alle tilfeller utelukket ettersom bobilen er kjørt nærmere 15 000 kilometer etter overtakelsen, og kan dermed ikke tilbakeleveres i vesentlig samme stand. Ettersom salgsstedet var i Sandnes, må en tilbakelevering av bilen skje der. Bilen vil dermed bli ytterligere forringet ved en slik lang kjøretur fra Senja.

Einarsens krav kan etter dette ikke føre frem, verken på avtalerettslig eller kontraktsrettslig grunnlag.

Dersom retten mener det er grunnlag for ugyldighet eller heving, aksepteres det fremsatte erstatningskravet.

Det vises etter dette til påstanden inntatt ovenfor.

III. Lagmannsrettens vurdering

1. Noen rettslige utgangspunkter

Av kjøpekontrakten partene har inngått går det frem at kjøretøyet ble solgt «som det er». Etter den kjøpsrettslige bakgrunnsretten kan det likevel påberopes at bilen har mangler dersom opplysninger er misvisende eller holdt tilbake, eller dersom bobilen er i dårligere stand enn det kjøperen på nærmere vilkår kunne forvente.

Ankemotparten har anført at det er kjøpslovens regler som regulerer avtaleforholdet, og har vist til den strengere tersklene for ansvar som gjelder der. Blant annet må forsømt informasjon gjelde «vesentlige forhold» som selger dessuten «måtte kjenne til», jf. kjøpsloven § 19 første ledd bokstav b. Det er videre bare hvis bobilen er i «vesentlig dårligere stand» enn forventet at det er en objektiv mangel etter kjøpsloven § 19 første ledd bokstav c. Ankende part er ikke enig i det, og har vist til at salg fra virksomheten av et driftsmiddel – som bobilen er – må regnes som et forbrukerkjøp, jf. forbrukerkjøpsloven § 1 andre ledd. Lagmannsretten kan ikke uten videre legge til grunn at forbrukerkjøpsloven kommer til anvendelse, ettersom salget er atypisk i relasjon til selgers ordinære virksomhet, men går ikke nærmere inn på lovvalget. Slik denne saken ligger an, blir det resultatet

lagmannsretten kommer til det samme selv om de mer kjøpervennlige reglene i forbrukerkjøpsloven legges til grunn.

Lagmannsretten tar først stilling til betydningen av den informasjonen som ble gitt ved salget. Deretter drøftes om selger enten kjente eller burde kjent til fuktproblemene ut over det opplyste. Dette er av betydning både for spørsmålet om opplysningsplikten er overholdt og hvorvidt avtalen er ugyldig. Endelig drøftes om bobilen avviker fra det kjøper med rimelighet kunne forvente.

2. Betydningen av informasjonen ved salget

Etter bevisførselen legger lagmannsretten til grunn at selv om ankemotparten var kjent med fuktmålingen som var påvist av Sørlandets Caravansenter tre dager før salget, hadde de ikke andre opplysninger om bilens tilstand enn det som gikk frem av kontrakten. Her het det som nevnt at bobilen var fukttestet to ganger i juli 2017, og at den siste testen fra 7. juli 2017 viste en halvering fra fuktnivået i den første testen, men at denne testen var tatt etter opptørking. I kontrakten var det også opplyst at det «ikke [er] kjente lekkasjer».

Lagmannsretten fester lit til Danielsen og Nilsens forklaring om at bobilen var garantitestet for fukt i 2012 uten utslag, og at de i Huset På Landets eiertid aldri har merket lukt eller tegn på fuktighet ellers. Slik lagmannsretten forstår opplysningen i kontrakten, fastlegger den heller ikke bobilens egenskaper eller konkrete tilstand, men beskriver korrekt og lojalt den kunnskapen selgerne hadde om bobilen på salgstidspunktet. At Danielsen og Nilsen var i god tro, bekreftes av den etterfølgende korrespondansen mellom partene som etterlater et klart inntrykk av at de ble genuint overrasket over de opplysningene Einarsen kom med om fukt en ukes tid etter overtakelsen. Det er derfor ikke gitt uriktige eller misvisende opplysninger om bobilen.

Markedsføringen av bilen som «fantastisk» og «ferieklar» endrer ikke på dette. Slike utsagn er bare uttrykk for en vurdering fra selgeren, og skaper, slik lagmannsretten ser det, ikke andre rimelige forventninger hos kjøperen enn det var grunnlag for, nemlig at bilen var klargjort til tur, og ellers var kjørbart og adekvat til formålet. Det er ikke dokumentert at dette ikke var tilfellet.

At Einarsen, i epost av 7. juli 2017, var orientert om at Sørlandets Caravansenter mente den første målingen skyldtes «selvforskyldt fuktighet som er trukket opp i veggen, med fuktig lagring i bagasje luke», er slik lagmannsretten ser det, heller ikke en ansvarsbetingende bagatellisering fra selgers side av et usikkert forhold. Det fremgikk av forklaringen til Danielsen at Sørlandet Caravansenter ble foreholdt lagring av fuktig telt i lasterommet som en mulig og mer ufarlig årsak til de høye fuktutslagene i den første målingen. Konklusjonen om at teltet var årsak til fukten ble trukket fordi to dagers opptørking, slik Sørlandets Caravansenter vurderte det, ikke ville hatt slik effekt på annet enn selvpåført fuktighet. Testresultatene var dermed forenlig med at et vått telt var oppbevart i bagasjeluken i lang tid, men at fukten nå var tørket opp. Lagmannsretten har forståelse for at Danielsen og Nilsen la denne vurderingen til grunn, og bare videreformidlet dette til Einarsen.

Det må for Einarsen ha vært klart at antakelsen om at fuktmålingen ikke hadde en mer ufarlig årsak var en vurdering fra Sørlandets Caravansenters side som kunne være mer eller mindre sikker. Lagmannsretten har hørt en forklaring fra selger som redegjør for resonnementet mer i detalj enn det som kom til uttrykk i eposten til Einarsen den 7. juli 2017. Dette var likevel etter lagmannsrettens syn ikke et forsøk fra selgers side på å gi en mer nøytral og tilslørende beskrivelse av fuktproblemet enn det som var realitetene på avtaletidspunktet. Lagmannsretten peker her på at Einarsen var oppfordret til å kontakte utførende fagmann direkte, med angivelse av navn og e-postadresse, og at

Einarsen klart var den teknisk kyndige av avtalepartene. Som lagmannsretten kommer tilbake til, var det Einarsens valg ikke å avklare dette nærmere.

Ankende parts anførsel om at det er gitt uriktige opplysninger etter forbrukerkjøpsloven § 16 første ledd bokstav c, subsidiært kjøpsloven § 19 første ledd bokstav a, fører etter dette ikke frem.

3. Kan manglende kjennskap til fuktproblemene belastes selger som uaktsomt?

Et kjernesporsmål i saken er om selgeren burde vært kjent med fuktproblemer ut over det som var opplyst. Det er, slik lagmannsretten ser det, atskillig som taler mot at selger kan bebreides for ikke å ha kjent til at fuktproblemene var mer omfattende enn det partene gikk ut fra på avtaletidspunktet.

Det har i selgers eiertid ikke vært indikasjoner på fukt, og Einarsen, som var svært opptatt av fuktproblemer ved bobiler, gjorde i så måte også svært grundige undersøkelser av bobilen i om lag to timer uten å finne tegn til dette. For lagmannsretten er det fremlagt bilder som viser at nederste del av badeveggen er tydelig misfarget og at skruer er rustet. Dersom disse var synlige på kjøpstidspunktet, er det nærliggende at dette ville vært oppdaget i en slik grundig inspeksjon av bobilen som Einarsen gjorde før kjøpet.

Det er ikke omstridt at fuktmerkene er synlige når toalettet benyttes, og i den grad selger burde oppdaget merkene hvis de faktisk var der på salgstidspunktet, er det påfallende at Einarsen selv ikke oppdaget dette kort tid etter at han tok bobilen i bruk. Det gjelder særlig når Einarsen, etter sin egen forklaring, ble så bekymret for fukt på hjemveien at han gikk til innkjøp av fuktmåler og gjorde egne tester med store utslag nettopp i det området fuktmerkene nå er påvist. Lagmannsretten peker på at misfarging først er dokumentert med bilder ved skadetaksten av 5. januar 2018, altså 6 måneder etter overtagelsen.

Når bevissituasjonen er denne, er det etter lagmannsrettens oppfatning mer sannsynlig at fuktmerkene ikke forelå ved overtagelsen enn at de gjorde det. Det er lagmannsrettens oppfatning at ankende part hadde sterk oppfordring til å søke å dokumentere de faktiske forholdene rett etter overtakelsen, for eksempel ved bilde- eller videomateriell fra mobilkamera. Når dette ikke er gjort, må den tvilen som foreligger gå ut over Einarsen.

Slik lagmannsretten ser det, var det ikke uaktsomt av selgeren ikke å avklare usikkerheten om bobilen var tett. Selger var i motsetning til kjøper ikke oppmerksom på at fukt er et utbredt problem for bobiler, og garantistesten fra 2012 hadde som nevnt vist at alt var i orden. Fuktmålingen som ble tatt på Einarsens initiativ var derimot alarmerende, men dette var noe begge parter var kjent med, og selgerne har etter lagmannsrettens syn ikke noen plikt til å utrede årsaken nærmere ut over å formidle testresultatet slik det ble gjort. Det kan heller ikke belastes selgerne som uaktsomt ikke å ettergå merkeverkstedets foreløpige konklusjon om at fukten hadde en mer uskyldig årsak, og det er lagmannsrettens oppfatning at informasjonen som ble formidlet videre om retestingen ikke var tilslørende. Lagmannsretten legger til grunn at begge parter var innforstått med at det hersket en viss usikkerhet om tilbakemeldingen fra Sørlandets Caravansenter, slik at det var opp til Einarsen å ta tydelig forbehold eller la være å kjøpe dersom lekkasjen med uavklart årsak ble for usikker. Einarsen krevde riktig nok i epost av 7. juli 2017 at det ble skrevet «en setning om det i kontrakten», men formuleringen i kjøpsavtalen som er gjengitt ovenfor i sin helhet, etterlater liten tvil om at selger, som forfattet avtalen, ikke påtok seg risikoen for at fuktproblemet var mer omfattende og hadde en annen årsak enn antatt. Det er heller ingen holdepunkter for at selger burde forstått at dette eventuelt var Einarsens oppfatning. Den nærliggende forståelsen av klausulen ut fra omstendighetene ellers var å nedfelle det som var gjort og den kunnskap man hadde om

lekkasjeproblematikken ved avtaleinngåelsen. Lagmannsretten tilføyer at hvis det var meningen at selger skulle stille en form for garanti eller tilsikring, ville det ligget nær å formalisere dette tydeligere, for eksempel med angivelse av varighet, virkning og videre prosedyre om forutsetningene ikke slo til.

Lagmannsretten mener etter dette at det ut fra bevisførselen i saken ikke er holdepunkter for at selger før avtaleinngåelsen kjente eller burde kjent til de lekkasjene som er avdekket i etterkant av salget. Anførselen om at fuktproblemene er en kontraktsrettslig mangel etter reglene om opplysningsplikt i forbrukerkjøpsloven § 17 første ledd bokstav b jf. § 16 første ledd bokstav b, subsidiært kjøpsloven § 19 første ledd bokstav b, fører etter dette ikke frem.

Det foreligger dermed, som nevnt innledningsvis, heller ikke grunnlag for å anse avtaleinngåelsen ugyldig etter avtaleloven § 33.

Anken fører etter dette ikke frem på det prinsipale grunnlaget.

4. Forventningsavvik

Etter forbrukerkjøpsloven § 17 første ledd bokstav a foreligger mangel hvis bobilen var i dårligere stand enn Einarsen med rimelighet hadde grunn til å forvente på bakgrunn av at kjøretøyet var solgt «i den stand det var», kjøpesummens størrelse og forholdene ellers. Innenfor den helhetsvurderingen som må foretas, vil det typisk legges vekt på bilens alder, generelle tilstand, foreliggende opplysninger og om selgeren gjennom en undersøkelse på forhånd burde avdekket den aktuelle mangelen, se Arnulf Tverberg, Forbrukerkjøpsloven med kommentarer (Oslo 2008) s. 290.

Bobilen var seks år på kjøpstidspunktet, slik at Einarsen ikke kunne forvente en feilfri gjenstand. Henvisningen til at kjøretøyet ble solgt «i den stand det er», indikerte også at Einarsen måtte være forberedt på å løpe en noe større risiko ved kjøpet. Gjennom den fuktmåling som ble gjort i forkant av kjøpet ble Einarsen dessuten gjort oppmerksom på en konkret usikkerhetsfaktor, og denne opplysningen om fukt, med uavklart årsak, har etter lagmannsrettens oppfatning vesentlig betydning for hva Einarsen hadde grunn til å forvente. Når Einarsen valgte å overta bobilen uten å kontakte merkeverkstedet som hadde foretatt fukttesten, slik han hadde sterk oppfordring til, eller benytte sakkyndig bistand for å avklare den uklarheten som forelå, tok han en bevisst risiko for at fuktproblemet var mer alvorlig enn den foreløpige konklusjonen tilsa. Lagmannsretten kan ikke se at denne risikoen har materialisert seg ut over rammen for det påregnelige dersom konsekvensene av den kjente usikkerheten slo ut. Lagmannsretten er derfor av den oppfatning at bobilen ikke er i dårligere stand enn Einarsen med rimelighet kunne forvente, selv ved de betydelige reparasjonskostnadene som vil påløpe, slik at det heller ikke foreligger mangel etter reglene i forbrukerkjøpsloven § 17 første ledd bokstav a eller kjøpsloven § 19 bokstav c.

Anken fører etter dette heller ikke frem på det subsidiære grunnlaget, og må derfor forkastes.

5. Sakskostnader

Huset på Landet DA har vunnet saken, og har dermed i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. § 20-5 første ledd, krav på å få dekket sine nødvendige sakskostnader for lagmannsretten. Lagmannsretten kan ikke se at «tungtveiende grunner gjør det rimelig» å fravike denne hovedregelen, jf. unntaket i tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Prosessfullmektigen til Huset På Landet DA har levert oppgave over sakskostnadene til lagmannsretten på til sammen kroner 120 312

som i sin helhet utgjøres av salæret inkludert merverdiavgift. Utgiftene finnes nødvendige, og sakskostnadene fastsettes etter dette i samsvar med oppgaven.

Tingrettens avgjørelse vedrørende sakskostnadene er det ikke grunn til å endre.

Lagmannsrettens dom er enstemmig.

Domsslutning

1. Anken forkastes
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Roar Einarsen 120 312 – hundreogtjusetrehundreogtolv – kroner til Huset På Landet DA innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.